

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Innovatie

Auteur

[Redacted signature block]

TER BESLISSING

Datum
12 januari 2026

Kenmerk
DGBI-I / 103574772

nota
TER BESLISSING

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature block]

Aanleiding

Bijgevoegde Kamerbrief is opgesteld om de Tweede Kamer te informeren over de uitkomsten van de Ministeriële Conferentie 2025 (MC25) van de European Space Agency (ESA), die op 26 en 27 november 2025 in Bremen heeft plaatsgevonden, inclusief de Nederlandse inschrijvingen op de ESA-programma's. Daarnaast bevat de brief de kabinetsreactie op de Beleidsevaluatie Ruimtevaart 2017–2024, die in 2025 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken is uitgevoerd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van de bijgevoegde Kamerbrief.

Kernpunten

ESA Ministeriële Conferentie 2025

- De gezamenlijke inschrijvingen van ESA-lidstaten bedragen € 22,3 miljard voor de periode 2026–2028, een aanzienlijke stijging ten opzichte van de vorige conferentie in 2022 (€ ca. 17 miljard).
- De inhoudelijke accenten liggen sterker dan voorheen op veiligheid en weerbaarheid, aardobservatie, connectiviteit en veilige communicatie, exploratie (ISS, Maan en Mars), technologieontwikkeling en autonome toegang tot de ruimte.
- Het kabinet heeft besloten de Nederlandse inschrijving op de optionele ESA-programma's met € 109 miljoen te verhogen. Daarmee komt de totale Nederlandse inschrijving uit op € 450,3 miljoen.
- Deze inschrijving borgt dat Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen kunnen blijven deelnemen aan de belangrijkste Europese programma's en ondersteunt de positie van Nederland als gastland van ESTEC.

Beleidsevaluatie ruimtevaart 2017–2024

- In 2025 is een evaluatie uitgevoerd van het civiele ruimtevaartbeleid over de periode 2017–2024. Deze evaluatie is uitgevoerd in het kader van de wettelijke evaluatieverplichting uit de Comptabiliteitswet 2016 en de Strategische Evaluatie Agenda van EZ, en volgt op de vorige evaluatie uit 2018 over de periode 2012–2016.
- De evaluatie bevat acht aanbevelingen voor versterking van het beleid, de governance en de uitvoering. De aanbevelingen bieden handelingsperspectief op thema's als de Nederlandse inzet binnen ESA, scherpere focus in de Lange Termijn Ruimtevaartagenda, talentontwikkeling en publiekscommunicatie, versterking van de governance en het beter uitdragen van Nederlandse sterktes in het ruimtedomein.
- Het kabinet onderschrijft de hoofdlijnen van de evaluatie en geeft in de Kamerbrief aan dat op veel onderdelen al stappen zijn gezet of lopende trajecten bestaan, onder meer via de Lange Termijn Ruimtevaartagenda, de Interdepartementale Raad Ruimtedomein en de versterking van het NSO. Tegelijkertijd worden de aanbevelingen meegenomen bij verdere beleidsontwikkeling.

Toelichting

Politieke context

Ruimtevaart staat nadrukkelijker op de politieke agenda vanwege het groeiende belang voor nationale veiligheid, strategische autonomie, klimaat en economische weerbaarheid. In de Kamer is de afgelopen periode herhaaldelijk aandacht gevraagd voor de Nederlandse positie binnen ESA en voor investeringen in het ruimtedomein. De hogere Nederlandse inschrijving bij MC25 sluit aan bij deze signalen.

Financiële overwegingen

De verhoging van de Nederlandse inschrijving bij ESA betreft een incidentele intensivering voor de periode 2026–2028. De brief maakt duidelijk dat hiermee een stap wordt gezet, maar dat Nederland nog niet op het niveau inschrijft dat past bij een bijdrage naar rato van het bbp. Een eventuele structurele ophoging van de ESA-bijdrage is aan een volgend kabinet.

Vervolg en uitvoering

De aanbevelingen uit de beleidsevaluatie worden betrokken bij de verdere uitwerking en uitvoering van de Lange Termijn Ruimtevaartagenda. De Kamer wordt hierover geïnformeerd via de jaarlijkse LTR-updatebrief.